

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Bříza není plevel, v lese plní řadu důležitých funkcí

Strnady – 23. května 2018 – Zvyšující se zájem o pěstování břízy pomalu mění historický pohled na ni jako na plevelnou dřevinu. Svědčí o tom například fakt, že bříza byla již v minulosti na našem území úspěšně využita při zakládání porostů náhradních dřevin v imisních oblastech. Zvýšila se také výměra samovolně vzniklých březových porostů na opuštěných zemědělských půdách. Nově je zkoušeno využití břízy při dvoufázové obnově kalamitních holin.

Bříze je třeba věnovat v lesnickém výzkumu a praxi náležitou pozornost. K tomu může posloužit metodika, která se zabývá **uplatněním břízy v lokalitách 1. a 2. lesního vegetačního stupně (LVS) a v podmínkách borů (0. LVS)**. Autory jsou odborníci na pěstování lesa z VÚLHM, v. v. i., Výzkumné stanice Opočno.

Pěstební doporučení vychází z nových výsledků získaných v březových porostech o produkci, nadzemní a podzemní biomase a reakci na pěstební zásahy při řešení projektu Technologické agentury TA04021532 „Udržitelná produkce a hospodaření s živinami v borových a březových porostech nižších poloh“.

Kvalitní březový porost s příměsí dalších dřevin, archiv VÚLHM

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Bříza je přirozenou součástí stanovišť borů a lokalit 1. až 2. lesního vegetačního stupně. Z hlediska produkce zde však není dřevinou základní a její podíl v cílové druhové skladbě zřejmě nepřesáhne 20 procent.

Na stanovištích s přirozeným výskytem břízy v borech, 1. a 2. LVS má tato dřevina pouze **průměrnou bonitu**. Průměrná zásoba březových porostů v celé České republice se pohybuje kolem 160 metrů krychlových na hektar. „Podle našich zjištění v podmínkách 1. až 2. LVS jsou schopny březové porosty dosáhnout přibližně 140 až 220 m³/ha v rozmezí věku 40 až 70 let. Lepší produkční schopnosti lze v rámci těchto LVS očekávat na stanovištích bohatších. Lze předpokládat, že na stanovištích živné řady, případně na stanovištích bývalých zemědělských půd budou produkční možnosti březových porostů ještě vyšší,“ uvádějí autoři v čele s Jiřím Novákem, vedoucím VS Opočno.

Neopomenutelná je i **meliorační funkce** břízy, přičemž je však třeba rozlišovat stanovištní podmínky a přihlídnout k částečně odlišným ekologickým nárokům jednotlivých druhů bříz.

Metodika seznamuje lesní hospodáře s **pěstebními postupy a metodami výchovy** březových porostů. Zmiňuje také **specifika smíšených porostů** s břízou.

„Na bohatších stanovištích a v kvalitních porostech (dostatečný počet rovných kmenů s pravidelnou korunou) lze i v podmínkách 1. a 2. LVS odpovídající výchovou docílit zvýšení kvality produkce. Naopak na chudších stanovištích a v méně kvalitních porostech lze intenzitu výchovy snížit a soustředit se na kvantitu produkce, tj. zásahy provádět až při dimenzích, které umožní uplatnit těžené dřevo v sortimentech vlákniny, případně paliva,“ říkají autoři k výchově březových porostů.

Výchovný zásah spojený s uvolněním cílových stromů (označeny páskou), archiv VÚLHM

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Doporučení nelze v praxi převzít mechanicky a aplikovat je vždy a za všech okolností. Je v nich zohledněn zejména hlavní trend a základní pěstební pravidla, která je třeba přizpůsobit konkrétním stanovištním podmínkám, cílům hospodaření, a také stavu porostu či případné zátěži (antropické nebo klimatické vlivy).

Výzkumná šetření se uskutečnila především na modelovém území partnera projektu Městské lesy Hradec Králové, a. s., a na majetku LČR, s. p., Lesní správa Nymburk.

Nové postupy jsou cíleny na plnění funkcí lesa v březových porostech prvního a druhého lesního vegetačního stupně a zohledňují produkční a ekologické možnosti využití břízy diferencovaně podle podmínek jednotlivých CHS a podle věku.

Uplatňováním metodiky při plánování a realizaci pěstebních zásahů v březových porostech by mělo dojít ke zlepšení jejich stability i parametrů produkce a plnění dalších funkcí lesa.

Metodika je ke stažení na stránkách VÚLHM:

http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnický_průvodce/LP_13_2017.pdf

Autoři metodiky: Ing. Jiří Novák, Ph.D., Ing. David Dušek, Ph.D., Ing. Dušan Kacálek, Ph.D., Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc., Ing. Jiří Souček, Ph.D.; **Kontakt:** e-mail: novak@vulhmop.cz